

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus II. vtrum Christus hac scientia vti potuerit, non conuertendo se
ad phantasmata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

tamen, me non posse concipere, quo modo id fiat, A quia non potest aliqua veritas cognosci ab intellectu euidenter, nisi vel per aliquod medium, vel per tam euidentem cognitionem extremorum, ut ex vi illius simul cognoscat connexionem extremorum: hæc autem cognitio sic explicata non fit per mediū aliquod, ut constat (loquor enim de medio cognito, non de ratione cognoscendi, qualis est species intelligibilis) neque per illam ita cognoscitur Deus, & Trinitas in se, ut quidditativè & clare cognoscatur, prout in se est, hoc enim pertinet ad visionem beatam, quia cognitio quidditativa Dei, non potest esse nisi intuitiva, quia ipsum existere est de quidditate Dei, & est per se ipsum præsens intellectui, & ideo fieri non potest, ut videatur, prout in se est actu existens, & non intuitivè: & eadem ratione non potest illò simplici modo cognosci euidenter hæc veritas, & tamen cognosci abstractivè. Confirmatur & explicatur exemplo, quia non potest intelligi, ut aliquis habeat euidentem iudicium abstractivum de numero stellarum, nisi per aliquod medium: quomodo enim concipi potest, ut aliquis euidenter iudicet, astra esse paria, non videndo ipsa in se ipsis, neque utendo aliquo medio ad illud iudicium ferendum?

Secundus modus dicendi esse potest, animam Christi cognoscere hoc mysterium per aliquos effectus. Sed hic reiicitur ab omnibus Theologis, ut tractatur l. p. q. 32. quia opera Trinitatis ad extra sunt indivisa: unde procedunt à Deo, ut unus est, & Trinitas personarum, quoad illos efficiendos, se habet, quasi per accidens. Dices: Relatio creaturæ respicit creatorem ut sic: ergo Deum, ut subsistentem cum potestate creandi: sed non subsistit nisi in tribus personis: ergo respicit tres personas: ergo, comprehensa hac relatione, tres personæ cognoscuntur. Respondetur facile, primo Deum non subsistere tantum per relationes, sed etiam per suam essentiam, ut supra ostensum est. Deinde, esto subsisteret per solas relationes, tamen relatio creaturæ non terminatur formaliter ad relationes, nisi ut vnum sunt in essentia, potentia, & actione creandi, & si velis, etiam ut in ratione subsistendi cōveniunt, non vero ut plures sunt. Adde, relationem nunquam esse medium ad cognoscendum terminum, sed potius supponere cognitionem sui termini, ut ipsa cognosci possit. Sed de hac materia latius in proprio loco dicendum est. Solum de duobus potest esse difficultas, scilicet de visione beata, & de modo unionis, qui est in humana Christi natura, quæ diximus per hanc scientiam cognosci ab anima Christi: visio enim terminatur ad personas, & repræsentat illas, & similiter unio terminatur ad Verbum: ergo per hos effectus cognosci possunt proprietates personales. Non desunt, qui verisimile existiment, non solum ex his, sed ex omnibus supernaturalibus effectibus, gratia, charitate, & similibus, clare cognitis, posse Trinitatem cognosci, sed existimo, hanc sententiam falsam esse, & eodem modo posse prædicta ratione convinci, nisi loquatur de cognitione, quæ ad euidentiam testificantis reuocetur, ut iam explicabo. Dicendum est ergo, visionem beatam per se primo terminari ad Deum, ut sic, & consequenter ad personas, & ita, cognita ipsa visione, solum cognosci, illam esse visionem Dei, prout in se est, non tamen cognosci, quomodo Deus in se ipso sit, & videatur, præsertim quia dictum est, illam visionem non perfecte comprehendere extra visionem Dei. Et idem dicendum est de modo unionis: nam licet in re terminetur ad solam personam Verbi: tamen, quantum est ex ratione sua, solum requirit terminum, qui sit subsistentis incommunicabilis: & ita ex vi cognitionis illius unionis solū confuse cognoscitur esse in Deo subsistentiam, quæ possit terminare illam visionem, non tamen videtur, qualis sit in se, neque an sit relatiua, vel absoluta.

Tertius ergo modus est, hanc cognitionem esse

euidentem in testificante ex vi proprii luminis & reuelationis supernaturalis, sicut diximus de futuris contingentibus. Et ad illud possunt applicari quæ ibi dicta sunt. Dupliciter vero intelligi potest hæc euidentia, primo quasi indirecte, & per reuelationes aliis factas: anima enim Christi per hanc scientiam euidenter intuetur actum fidei, quo viator aliquis credit hoc mysterium: ergo euidenter videt, illum actum esse infallibilem, & fundatum in reuelatione facta ab ipso Deo: & consequenter videt, obiectum illius verum esse, quæ euidentia licet procedat ex cognitione alicuius effectus supernaturalis, tamen quia ille effectus supponit testimonium Dei, & ab illo sumit suam rationem & essentiam, ideo tota hæc euidentia ultimo ad testificantem reuocatur. Secundo intelligi potest hæc euidentia per reuelationem propriam, factam ipsi animæ Christi. Nam per species infusas concipere potest Deum trinum, & vnum, imperfecto quidem modo, si cum re ipsa conferatur, perfectiori tamen, quam possit per naturales vires alicuius intellectus creati concipi: quam conceptionem, seu Dei locutionem, distincte & euidenter intuetur, & ita euidenter videt, esse à solo Deo, quæ cognitio non excludit altiore cognitionem per visionem claram: quia licet aliqua res in se videatur, potest simul videri in imagine, & uterque modus perfectionem aliquam affert, & ideo utrumque habuit anima Christi, ut dictum est.

ARTICVLVS III.

Utrum Christus hac scientia uti potuerit, non conuertendo se ad phantasmata.

Secundum sic proceditur. Videtur, quod anima Christi non potuerit intelligere secundum hanc scientiam, nisi conuertendo se ad phantasmata. Quia, ut dicitur in tertio de Anima, phantasmata comparantur ad animam intellectivam humanam, sicut colores ad visum. Sed potentia visiva Christi non potuit exire in actum, nisi conuertendo se ad colores. Ergo etiam neque anima intellectiva eius potuit aliquid intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata.

2. Præterea, Anima Christi est eiusdem nature cum animabus nostris: alioquin ipse non esset eiusdem speciei nobiscum, contra id, quod Apostolus dicit Philip. 2. quod est in similitudinem hominum factus. Sed anima nostra non potest intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata. Ergo etiam neque anima Christi.

3. Præterea, Sensus dati sunt homini, ut deserviant intellectui. Siquidem anima Christi intelligere potuit absque conuersione ad phantasmata, quæ per sensus accipiuntur, sequeretur, quod sensus frustra fuissent in anima CHRISTI, quod est inconueniens. Videtur igitur, quod anima Christi non potuerit intelligere, nisi conuertendo se ad phantasmata.

Sed contra est, quod anima Christi cognouit quædam, quæ per phantasmata cognosci non possunt, scilicet substantias separatas. Potuit igitur intelligere, non conuertendo se ad phantasmata.

Respondetur dicendum, quod Christus in statu antepassionem, fuit simul viator & comprehensor, ut infra magis patebit. Et præcipue quidem condiciones viatoris habuit ex parte corporis, in quantum fuit passibilis: condiciones vero comprehensoris maxime habuit ex parte anime intellectivæ. Est autem hæc conditio anime comprehensoris, ut nullo modo subdatur suo corpori, aut ab eo dependeat, sed totaliter ei dominetur. Unde & post resurrectionem, ex anima redundabit gloria ad corpus. Ex hoc autem anima hominis viatoris indiget ad phantasmata conuerti, quod